СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 238. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 11. жовтня, 1929. VOL. XXXVII. No. 238. Jersey City, N. J., Friday, October 11, 1929. THREE CENTS

ВІЙНА МІЖ АНГЛІЄЮ Й АМЕРИКОЮ НЕМИСЛИМА

ТАКЕ ЗАЯВИЛИ ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР И АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР МЕК ДОНЕЛД У СВОЇМ ОФІЦІЯЛЬНІМ КОМУНІКАТІ. ЗАЯВА МАЄ НАСКРІЗЬ ЗАГАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР.

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Проголошено спільну заяву Гувера й Мек Донелда в звязку з тими розмовами, що велися між ними підчас гостини анґлійського премієра. Найважніше з тої заяви є те, що оба вони прийшли до переконання, що війна між Англією й Америкою є неможлива. Америка буде тільки намагатися дбати про мир в Европі й не дасть себе втягнути в ніякі диплгоматичні коншахти, які загрожувалиб мирови. Знову Англія визискає свої впливи на европейськім континенті рівнож для тої самої цілі. В комунікаті кладеться велику вагу на найближчу морську конференцію, яка має довести не тільки до ограничення, але й до зменшення збросння на морі. А це потягне за собою зменшення податків.

В комунікаті нема мови про свободу моря. А тільки зазначено, що між Гувером і Мек Донелдом ішла розмова про ріжні справи, які вимагають довшого продумання. Дотого ні Гувер ні Мек Донелд не могли повзяти ніяких остаточних рішень, бо один звязаний сенатом, а другий парляментом.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЮ ФИЛИПИН.

СЕНАТОР КІНҐ ВНІС ТАКЕ ДОМАГАННЯ ПІДЧАС ДЕБАТИ НАД ЦЛОВОЮ ТАРИФОЮ.

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Сенатор Кінґ з Юти поставив у сенаті цілком несподівано справу незалежности Филипин. Кінґ домагався, щоби зажадати від Филипин виготовлення конституції, а коли вона буде готова, президент повинен проголосити незалежність филипинських островів.

Та інтерпеляція перепала 45 голосами проти 36. Богато голосувало проти неї тому, що вважали невмісним ставити її підчас дебати над тарифою.

ОСЯГНУВ БІЛЬШЕ НІЖ НАДІЯВСЯ.

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Перед своїм виїздом з Вашингтону Мек Донелд оголосив спеціяльну заяву, в якій ще раз підніс, що війна між Анґлією й Америкою неможлива, а разом з тим зазначив, що він дуже задоволений зі своєї подорожі, бо осягнув в справі мира більше, ніж того надіявся.

ФОЛ ХОРИЙ.

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Суддя Гиц не знає, що робити з бувшим секретарем Фолом, обжалованим за хабарництво. Фол має 68 літ і такий хорий, що не може встати з ліжка. Суддя вислав до нього визначного вашингтонського лікаря й від його оречення залежатиме, чи розправа буде вестися далі.

МЕК ДОНЕЛД ПОЧЕСНИМ ДОКТОРОМ.

ПРЕМІЄР ПІДЧЕРКУЄ, ЩО НІКОЛИ НЕ ХОДИВ НА УНІВЕРСИТЕТ. КАЖЕ, ЩО НАЙКРАЩЕ ЗНАННЯ ЦЕ ТЕ, ЯКЕ ДОБУВАЄТЬСЯ ТРУДОМ, ПРАЦЕЮ И ОЩАДНІСТЮ.

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Університет Джорджа Вашингтона наділив анґлійського премієра Мек Донелда титулом почесного доктора за його громадянську працю й за щиру любов до людей. Дякуючи за ту честь, Мек Донелд підніс, що він ніколи не ходив до університету, бо мусів працювати й заробляти на життя і мусів з трудом набувати знання. Але, говорив премієр далі, нічого в світі не осягається инакше як власним трудом і посвятою. Ніщо не приходить до нас даром. Тільки ті, що мають відвагу й витревалість, можуть мати успіх.

ТЕФТ ДОБАЧУЄ ЛИХО В СПОРТІ.

ВИСТУПАЄ ПРОТИ „ДОЛЯРОВОГО" СПОРТУ В КАЛЕДЖАХ, ЯКИЙ ЗАБИВАЄ ВСЯКУ ІДЕЙНІСТЬ У МОЛОДІ.

НЮ ЙОРК, 10. жовтня. — Бувший президент Тефт, котрий є тепер предсідателем Найвищого Суду у Вашингтоні, забрав голос у справі спорту в каледжах.

Тефт піддає той спорт дуже острій критиці й каже, що він загрожує цілому вихованню молоді. Університетський спорт спочиває в руках спеціяльних професійних управителів й агентів, які дбають тільки про бизнес. І заробляють на тім міліони долярів, не здаючи собі справи з того, які це потягає за собою наслідки. Вони не дбають, що молодіж деморалізується і затрачує розуміння ідеалу, а тільки має бизнес на оці, та що та молодіж думає більше про спорт ніж про науку.

ЛИНДБЕРҐ ВІДКРИВ СТАРИННІ МІСТА.

З ЛІТАКА ОГЛЯДАВ СТАРИННІ ПІРАМІДИ И РУЇНИ ДАВНИХ МІСТ І СВЯТИНЬ.

МІЯМІ, 10. жовтня. — Надіються тут кождої хвилі прилету Чарлза Линдберґа, котрий відбув літаком довшу подорож понад землями Британського Гондурасу, розсліджуючи незнані тепер місця Юкатанської території. Підчас лету відкрив він руїни чотирох міст давної епохи, між иншими руїни міста Мая. Його жінка відфотографувала руїни давних святинь і пірамід.

КАСИНО, ДЕ ПРОДАЮТЬ ЯВНО АЛЬКОГОЛЬ.

НЮ ЙОРК, 10. жовтня. — Републиканський кандидат на мейора міста, Фіорельо Ля Ґардія, подає, що в Сентрал Парк Касино, якого власником є місто, продають явно алькоголічні напитки в присутности міських урядовців.

ВАТИКАН НЕ ЗВЯЗАНИЙ З СОВІТАМИ.

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Спеціяльний повірений папи римського, о. Едмунд Волш, котрий був головою папської допомогової акції для Росії, подає, що Ватикан не навязав ніяких зносин з совітами.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

В слідуючу неділю, 13 жовтня, на радіовій стації WAAT, готель Плаза, Джерзи Сіті, в год. 2.45, мішаний хор „Бояна" з Байон, Н. Дж., під проводом п. Засиля Мельничука виконає слідуючу програму: 1) Коломийка, Лисенка ч. І.; 2) Ой виїхав козак, Кошиця; 3) Верховино, Лисенка; 4) Рікою на водах (тріо), відспівають: Анна Кушнір, Анна Борис і Лівонія Язвінська; 5) Коломийка, Лисенка ч. II.; 6) Гей видно село; 7) Та туман яром котиться.

ТАНЦЮВАВ 63½ ГОДИНИ БЕЗПЕРЕРИВНО.

В Познані закінчився краєвий конкурс танцюристів. Побідником став Людвик Вацлавяк, котрий танцював 63½ години, не спочиваючи. Вацлавяк має 22 роки і одержав 500 зл. і 6 фляшок шампана нагороди. І чи ми не цивілізуємось?

ВКРАЛИ ШІСТЬ СКРИНЬ З АМУНІЦІЄЮ.

З військових казарм у Стольмі під Холмом вкрадено 6 скринь з амуніцією. В кілька годин пізніще найдено ці скрині заховані в копицях сіна на поблизькій леваді. Кількох рядовиків арештовано.

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА.

Большевицька ґазета „Комсомольська Правда" повідомляє, що на Полтавщині в Комуністичних Орґанізаціях Молоді (Комсомолах) панує український шовіністично-націоналістичний дух. Наприклад, у селі Бутенки комсомольці самі не співають і иншим забороняють співати московські революційніпі пісні, а натомісць співають „контр-революційний" гимн „Ще не вмерла Україна". Серед українських комсомольців є багато аґітаторів, які ведуть протибольшевицьку аґітацію. Вони говорять, що „не бути большевикам на Україні, як не бути волоссю на долоні".

ПРОПОВІДИ ЛІҐИ НАЦІЙ.

Не є це ті проповіди, які виголошують представника держав підчас засідань Ліґи Націй, а справжні, духовні. Що року, заки зачнеться сесія Ліґи Націй, у женевськім костелі „Нотр Дам" правляться богослуження за успіх цього міжнародного зборища. Що року виголошує проповідь представник иншої нації в рідній мові, а відтак читають переклад його проповіди. Цього року приходить черга на польського проповідника.

ЕСПАНСЬКА ЕМОЦІЯ.

Мадрид мав наскрізь еспанську сензацію. У боротьбі биків брав участь американський тореадор Франклін, єдиний американський суперник Еспанців у цьому спорті. У першім змаганні Франклін убив бика артистично. У другім бик узяв його на роги і літав з ним по арені; Франклін спасся чудом і не має ні одної поважної рани; бик на кінці залишив його і кинувся на червону плахту. Багато дам у пaморoках треба було обливати водою і виносити з цирку. Між глядачами був також Прімо де Рівера зі своїми доньками і вся двірська дружина.

ПЛЯН ПОЇЗДКИ СЕНАТОРКИ ПАНІ ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ ПО АМЕРИЦІ.

Вельми шановна пані сенаторка Олена Кисілевська відвідає українські громади в слідуючім порядку:

Detroit, Mich., October 15;
Cleveland, Ohio, Oct. 17—18;
Pittsburgh, Pa., Oct. 19—20;
McKees-Rocks, Pa., Oct. 21—22;
Philadelphia, Pa., Oct. 23—24;
New York City й околиця October 25—30.

Просимо згадані громади відповідно приготовитися, щоб з тої подорожі була користь для громад і для загальної справи.

Пані Кисілевська вертає 1 грудня назад до рідного краю.

Бенкет Союза Українок, який задумуємо влаштувати в честь пані Кисілевської, а який був призначений на 19. с. м. **відложений на вівторок, 29 с. м.** Відбудеться він в ґалі Aristocrat, 69 St. Marks Place, N. Y. C., о год. 8 вечір.

Виділ С. У. А.

РІЛЬНІ СТРАЙКИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Велика филя рільних страйків, яка охопила в цьому році близько сотку сіл і присілків у кільканацяти повітах Східної Галичини та Волині, розгортається щораз ширше.

Рільний страйк, який вибух на фільварку станиславівської гр.-кат. капітули в Богородчанах, закінчився невдачею. Страйкуючі домагалися 8-го снопа й харчів, замісць 12-го снопа. Завідатель спровадив Гуцулів зі села Бабча за 12-тий сніп. Вправді Гуцули, познайомившися зі ситуацією, приступили до страйку, одначе згодом капітулі вдалося перетягти половину Гуцулів на свою сторону і заставити працювати за 10-тий сніп. Для охорони страйколомів спровадив завідатель поліцію. Кінець кінців, деякі місцеві селяне пішли за 10-тий сніп, і страйк заломився.

Страйк рільних робітників у гр. Потоцького в селі Годові, зборівського повіту, також не вдався. Страйк заповідався дуже гарно. До страйку прилучилися денні робітники з Травотолок, Юзефки й Конюх. Одначе проти страйку виступив годівський священик Теодор Кутний, який почав розголошувати, що за страйк чекає робітників по кілька років тюрми. Частина страйкуючих злякалась, і страйк заломився. Поліція арештувала чотирох членів страйкового комітету, з яких трох випущено на волю, а Василя Волошина відставлено до тюрми в Золочеві. Після заломання страйку обшарник справив забаву для поліції, на якій мав бути також о. Кутний.

В половині серпня ц. р. був страйк денних робітників зі сіл Мокре і Заруде (Дубенщина), які працюють на залізниці між стаціями Озеряни й Дубно. Страйк вибух наслідком того, що дирекція зірвала 90 сот. з денного зарібку, який виносив 3 зол. 40 ґр. Страйк закінчився побідою. Дирекція привернула попередній заробіток.

Страйк дороґових робітників на гостинці Холм—Володава закінчився перемогою страйкуючих. За товчення 1 кубічного метра каміння, що вимагає 14—15 годин, робітники одержали 5 зол. 50 сот., замісць попередніх 4 зл. 50 сотиків.

ПОМЕРЛА, ВКУШЕНА СКАЖЕНОЮ СОБАЧКОЮ.

У Кіцмані (Буковина) жила богата одинока донька Домна Филипчук, що повернула недавно з Америки і мала песика. Песик захорів перед місяцем тай вкусив її, і то так немов жартом ледви трохи драпнув зубом. Коли песикови вже не було виходу, то його вбили, бо було очевидно, що він мав спокійну скаженину, але Домна Филипчук не слухала нічиїх пересторог тай не хотіла піти до лікаря. По трох тижнях захоріла нагло, чула себе так лихо, що закликала лікаря, та лікар сказав, що вже пізно, що помочи нема, вислав хору до шпиталю, а до трох днів вона померла. Той сам песик покусав і її свояків, що разом з нею жили. Якби була вона скорше удалася до лікарів, то може була би й жила.

ДВА ЛИСТИ.

У Макушеві, біля Сколього, дістала цими днями Рухля Айзенштайнова одночасно два листи. Один був від банку з повідомленням, що вона виграла 8,000 дол. Виграна впала на льос, залишений їй сином кілька літ тому, коли виїхав до Палестини. Другий лист був з Палестини. У ньому була звістка, що син її згинув у боях з Арабами. Небуденний збіг обставин!

ДОБРОДІЙ ЛЮДСЬКОСТИ.

З Лондону повідомляють, що англійський бактеріольоґ, професор Леонард Гіл, відкрив нового страшного бакциля. Його дуже легко культивувати й один ґрам цих бакцилів у сухому спорошкованому стані вистарчає, щоби забити міліон людей. Смерть наступає, коли бакциль дістається до носа або до ока. Проф. Гіл заявив, що вже найвисший час, щоби уряди перестали марнувати гроші на дуже коштовні воєнні збросння, які не дають відповідного ефекту. Нова отрута дає можливість за допомогою одного літака нищити цілі міліони.

НА ЩО ЙДУТЬ ГРОШІ НАШИХ СЕЛЯН?

До львівського „Діла" пишуть з Турчанщини: Краківський „Ілюстровани Курер Цодз." з 2. вересня ц. р. приніс статейку п. з. „Русіні складайон офяри на фундуш пшиспособеня войсковеґо", в якій хвалить під небеса греко-кат. пароха о. Крису й управителя школи Юліяна Мартинця, обох в селі Ісаї, турчанського повіту, за те, що громадська рада того села, зложена з самих „Русінів", ухвалила на внесення п. Мартинця одноголосно віддати до рук старости д-ра Добушинського квоту 1,661 зол. з бюджетової надвишки на „пшиспособене войскове" і на будову захисту для старців і цю суму вручила старості. А кінчиться ця статейка таким окликом: „Коби то таких громад було більше і таких пп. Мартинців!" — До цього слід замітити, що громада Ісаї — одно з найбільших сіл повіту, що живе в безпросвітній нужді, голоді й холоді. Не зважаючи на те й на справжні потреби села, громадська рада під проводом наших інтеліґентів виплачує щедрою рукою гроші, стягнені примусово з селян-нуждарів, на „пшиспособене войскове".

СЛОВАКИ ЗАПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ ЧЕСЬКОГО ЦЕНТРАЛІЗМУ

ГЛІНКА ЛУЧИТЬСЯ З МАДЯРАМИ И НІМЦЯМИ ПРОТИ ЧЕХІВ.

ПРАГА, 10. жовтня. — О. Глінка, провідник словацьких автономістів, заявив публично, що його партія думає приступити з Мадярами й Німцями до спільної акції для повалення чеського централізму при наближаючихся виборах.

Сей крок о. Глінки вважають дальшим наслідком засуду д-ра Туки, головного товариша о. Глінки, за права Словаків у Чехословаччині. Першим наслідком засуду д-ра Туки на 15 літ вязниці за мниму зраду було усунення партії о. Глінки з урядової коаліції. Партія відтак поставила д-ра Туку на чолі партійної листи кандидатів, наслідком чого д-р Тука буде мусів вийти послом.

Прихильники о. Глінки кажуть, що він думає йти слідами хорватського селянського провідника, Стефана Радіча.

САРАЦЕАНУ ПРАВИТЕЛЕМ РУМУНІЇ.

ВИБРАНИЙ ПАРЛЯМЕНТОМ МАЙЖЕ ОДНОГОЛОСНО.

БУКАРЕШТ (Румунія), 10. жовтня. — На правителя Румунії на час малолітности короля Михайла вибрав румунський парлямент Константина Сарацеану, котрий був досі радником найвищого румунського суду.

При виборі за Сарацеану голосувало 455 голосів, проти всього 9.

Вибір треба було перевести з причини смерти дотеперішнього реґента Буздуґана.

ДОМАШНЯ ВІЙНА В ПЕРСІЇ.

ЗНОВА ДОБУЛИ КАБУЛ.

КАЛЬКУТА (Індія), 10. жовтня. — Сюди наспіла з Кабула, столиці Афґаністану, вістка, що Надір Хан побив війська Габібули й добув столицю краю.

Війська Валі, брата Надіра, мали захопити головну силу військ Габібули.

СКАНДАЛ З ПЕРСЬКИМ ПОСОЛЬСТВОМ.

ЗАКИДУЮТЬ ПОСЛОВИ КРАДІЖ ГРОША.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Довкола перського посольства в Англії розвинувся страшний скандал, котрий дійшов до того, що англійський уряд казав депортувати Шую ед Довлег Хана, представника уряду Габібули.

Уряд Анґлії виступив проти Довлег Хана на домагане Юнус Хана, котрий тепер обняв перську місію під свій провід. Юнус Хан подав анґлійському урядови, що Довлег Хан продав усі річи місії, переніс гроші місії на свій приватний рахунок до німецьких банків та пробував втекти з Анґлії.

Анґлійська поліція ввійшла до місії та застала її зовсім опорожнену. Довлег Хан справді виїхав був з Лондону, а поліції вдалося тільки спіймати його пакунки, як їх перевожено в порті Гарвичу зі залізниці на корабель. У пакунках мали найти дорогоцінности, що належали до місії.

НІМЕЧЧИНА РОЗВЯЗУЄ ОРҐАНІЗАЦІЮ НАЦІОНАЛІСТІВ „СТАЛЕВІ ШОЛОМИ".

ЗАКИДУЄ ІМ МІЛІТАРИЗМ.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Пруське міністерство внутрішних справ розвязало орґанізацію Сталеві Шоломи, зложену з націоналістичних ветеранів великої війни. Розвязання відноситься до Надренії.

За причину розвязання уряд подає мілітаристичний характер орґанізації.

Подібну кампанію проти сеї орґанізації має почати федеральний уряд Німеччини.

ІТАЛІЯ ПРИЙМАЄ 8-ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ.

РИМ, 10. жовтня. — Міністерство корпорацій почало праці коло начерку закона, який має завести 8-годинний день праці в усіх головних промислах Італії.

Проект опирається на 8-годинній робітничій конференції у Вашинґтоні.

ЗНОВА МОСКОВСЬКИЙ ҐРАФ І ОБМАН.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 10. жовтня. — Швайцарська поліція арештувала тут чоловіка, котрий називає себе князем Миколою Ґоліцином, коли він пробував продати якийсь образ, подаючи його як твір давнього маляря.

Знавці кажуть, що образ се тільки копія. Князь має коло 30 літ та є посвояченний з найбільшими панськими родами Европи.

ПРИДУМАВ СПОСІБ РОБЛЕННЯ ЗОЛОТА.

МЮНХЕН (Баварія), 10. жовтня. — Кілька місяців тому арештовано тут пломбера Франца Тавсенда за те, що він мав обманути ряд осіб на великі суми, обдуривши їх, що він придумав спосіб робити золото. Між обдуреними був і відомий ґенерал Людендорф. Загальна сума утрат обманених осіб виносила коло 100,000 долярів.

Тавсенд далі опирався при своїм, що він таки найшов спосіб робити золото й нарешті ряд учених згодився приглянутися його досвідам. Досвіди роблено в стейтовій менниці. Вчені поробили всякі приготовання, щоби виключити обман. Навіть матеріял і знаряди подав уряд. По двогодинних досвідах Тавсенд предложив зібраним зерно золота, що важило одну десяту ґрама. Добув він се золото зі стоплення півтора ґрама олова.

Хоча присутні не могли відкрити ніякого обману, все таки ще є богато людей, котрі не вірять у заяву Тавсенда та домагаються дальших доказів.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J. by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Add a: "SVOBODA", P. O. BOX 346. JERSEY CITY. N. J.

ХТО ІНТЕЛІҐЕНТ?

Президент Колюмбійського університету д-р Никлас Батлер говорив недавно зприводу нового шкільного року про спеціялізацію. Він підніс, що незабаром забракне дійсно інтелігентних людей, які будуть в силі один другого розуміти. Будемо мати, казав Батлер, нову Вавилонську вежу, бо матимемо знаменитих фаховців, котрі покінчили високі школи і мають за собою знамениту практику, але не матимемо людей інтелігентних з загальною освітою. А щоби світ поступав, а життя було милим, треба виховувати в першій мірі людей інтелігентних.

Хтож це є той інтелігент? На це находимо влучну відповідь у старокраєвім часописі „Новий Час". Читаємо там таке:

„Слово „інтеліґент" так давно набуло в нашій мові право громадянства й здається так дуже зрозумілим нашим найширшим верствам, що нікому і в думку не приходить, що це слово чуже. Походить воно від латинського слова „INTELLIGO", що значить по нашому: розумію. Інтеліґент можна би перекласти по нашому: розуміючий. Отже цею назвою треба би називати чоловіка, що ВСЕ розуміє. Вмисно підчеркуємо слово: все. Бо в цьому саме й річ, що інтеліґентний чоловік це такий, що все розуміє, чи може краще сказати: все може зрозуміти.

„Хіба кожному з нас не доводилося стрічати селян, про яких ми опісля оповідали, що з ними можна про все говорити, бо так вони на всьому визнаються та все розуміють. Але разом з тим стрічали ми „сурдутових інтелігентів", які поза своїм фахом нічого не знають та на нічому не розуміються. Хто з тих двох в такому разі інтелігентніший? Безперечно, що селянин, хоча він не кінчив високих шкіл та не носить ковнірчика і краватки.

„Деякі вчені, що займаються тою справою, кажуть, що інтеліґентність — це вроджена прикмета. Може бути. Але разом з тим ніхто не заперечить, що ця вроджена прикмета наніщо нікому не придаласяб, як би її не розвинути освітою. Вроджена інтеліґентність це ніщо инше тільки здібність, яка влекшує даному чоловікови змагання стати інтеліґентним через здобуття освіти".

„Новий Час" торкається ще порушеного д-ром Батлером питання про спеціяліазцію. І у відповіди на питання: Чи кождий фахівець є освіченим чоловіком? — подає, що годі назвати кождого, що скінчив фахову освіту, інтелігентом. Загальну освіту добувається не в школі, бо школа дає тільки вказівки, як її добувати. А добувати її треба самому. Отже й самому можна й треба ставати інтеліґентом.

КОНОСОЛІДАЦІЯ БАНКІВ В ЕВРОПІ І В АМЕРИЦІ

(Політичні байки і господарська дійсність. Причини консолідації банків. Злука банків в Англії й Німеччині. Теперішна консолідація в Америці та її користи. Банкові шери в місті Бостон. Злука наших банків).

Француський журналіст Делейзі видав недавно книжку п. н. „Політичні байки і господарська дійсність", в якій на підставі великого статистичного матеріялу старається доказати, що історія людства це безупинна боротьба між народами та повний господарський визиск народів слабших народами-провідниками. В давних часах цей визиск носив дуже примітивну форму звичайного фізичного насилля і повного поневолення слабших народів. В нових часах поневолення господарський визиск не змінився, — змінилися тільки його форми. Як в старинних часах так і тепер маємо дві чи три дійсно суверенні нації, а всі прочі це лише сателіти, а їх мнима суверенність є нічим иншим як політичною байкою, видуманою для закриття повної господарської залежности. Хай так попробує Польща, Румунія, Греція чи инша суверенна держава зробити щонебудь проти волі Англії чи Франції, а побачимо, що буде з їх урядами, а то й ними самими.

Сьогодні є три суверенні державі, а саме Америка, Англія і Франція. Між ними йде тиха, але завзята боротьба над тим, хто візьме керму світа в свої руки. До цеї боротьби готовляться не тільки армії і фльоти, але в першу чергу народне господарство, яке йде у них вперед страшним розмахом. Повстають великанські підприємства, з сотками тисяч робітників, з міліярдовим майном. Фінансові вимоги тих підприємств є такі великі, що для їх заспокоєння треба вже не міліонових, але міліярдових банків, щоби додержати кроку господарському розвоєви краю.

Ось це властива причина консолідації банків.

Ріжно можна задивлятися на цю консолідацію, але одно є певне, а саме те, що це є природний розвій, якого не вдасться здержати, яким проходили всі краї Европи, а зокрема Англія, Німеччина і Франція.

В Англії протягом послідних сто літ відбулося 552 консолідацій, наслідком чого витворилося там пять головних банків з 8,000 філій і 600 міліонів долярів акційного капіталу, з 10 міліонами долярів депозитів і триста тисячами власників (акцій). Ці банки ведуть майже все банкове діловодство країни. Цікаве це, що послідна консолідація відбулася в 1918 році, сейчас по закінченню світової війни. Такою дорогою консолідації переходили і німецькі банки, які в 1914 р. дійшли до такої сили, що більша частина міжнародної торговлі на лондонській біржі була фінансована їх капіталами. Філії цих банків в чужих краях були так прекрасно зорганізовані, що при їх допомозі Німеччина відзискала по війні всі полудньово-американські ринки, які теж зачали там організувати свої відділи.

Цею дорогою консолідації йдуть тепер і американські банки і вони вже витворили щось в роді пятьох англійських банків. Є це пять нюйорських банків, з капіталом 815 міліонів долярів і депозитами в сумі поверх пять міліярдів долярів. Тому однак, що американське законодавство не дозволяє на творення філій в цілім краю, істнує тут ще майже 30,000 менших самостійних чи півсамостійних банків, які без сумніву при зміненім законодавстві зіллються в одну велику орґанізацію.

Як би ми не задивлялися на консолідацію, то два факти є неоспоримі: 1. великі банки краще і дешевше обслугують господарські потреби краю; 2. великі банки дають кращу запоруку депозиторам.

Маючи перед собою факти великанських консолідацій, виринає мимохіть питання:

Як повинна ставитися до цього наша американська іміґрація та як стоїть діло у нас в старому краю?

Поминаючи богато инших важних причин, наша американська іміграція повинна закуповувати банкові шери (акції) хочби тому, щоби взяти участь в зисках. Приміром хай послужать шери девятьох банків в Бостоні, яких вартість зросла протягом 10 літ на 240% або иншими словами: хто в жовтні 1919 р. інвестував $64,152 то сьогоднішна вартість виносить $190,786, крім виплаченої за цей час дивіденди в сумі $21,876.

В краю маємо повно малих банків, яких капітал є майже без всякого значіння. Поминаючи, що злука цих банків в один банк зменшилаб о половину кошти вдержання цих банків, а тим зменшилаб і кошти банкової обслуги о половину — така злука притягнула би ощадности нашого населення, бо великий банк мавби кращий провід, міг би повести більшу кампанію за збіркою ощадностей, дав би кращу обслугу своїм клієнтам і найважніше: дав би обезпечення, що вложені гроші є забезпечені **майном** великого банку та **розумом** його проводу.

Наші банки і банкирі мусять тямити, що на них лежить більше завдання ніж це, щоби бути конторщиками, які сидять над грішми: їх завданнє підготовити фінанси суверенної держави, яка — по словам Делейзіго — малаб не тільки повну політичну суверенність, але і суверенність в господарській дійсности.

Д-р Володимир Галан.

Обережний.

Суддя: Ну, пане Цукерберг, признаєтеся до вини?

Обвинувачений: Перепрашаю ласки пана судді, але я хотів би насамперед почути, що скажуть свідки.

—o—

— Маю клопіт. Я переїхав автом прохожого і певно жде мене поважна кара.

— Може маєш у суді якого знакомого?

— Саме в цьому й біда... бо я переїхав того мого знакомого зі суду.

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з арт. 18 статута Обєднання і на підставі ухвали Екзекутиви з дня 1 жовтня 1929 р. відбудеться в Джерзи Ситі, Н. Дж., при 83 Ґренд Ст., в четвер, дня 24 жовтня, в годині 2-гій пополудні

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ ОБЄДНАННЯ

з слідуючим порядком нарад:

1) Отворення нарад.
2) Звіти Екзекутиви і Контрольної Комісії.
3) Реферати: а) Обєднанне і Рідний Край.
б) Наші чергові завдання.
4) Внесення і запити.

Всі члени головного уряду повинні явитися. Осібних повідомлень не висилається.

УВАГА: Екзекутива просить отсею дорогою всіх членів та прихильників Обєднання, щоби надіслали на річне засідання свої уваги щодо діяльности Обєднання та подали проекти відносно поширення та поглиблення народньої праці.

ЗА ОБЄДНАННЄ УКР. ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

О. Ревюк, предс. **Л. Мишуга,** секр.

ПАНІ ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА ПРОСТУЄ.

Шикаґовська американська газета вияснює її становище щодо українських земель під Польщею.

Від перебуваючої в Шикаґо п-ні Олени Кисілевської, редакторки „Жіночої Долі", яка тепер гостює в Америці, одержали ми слідуюче письмо:

До Хвальної Редакції Свободи.

Дня 27 вересня б. р. появилася в "Chicago Daily Tribune" новинка, де названо мене представницею польського жіноцтва й польською сенаторкою. Було це нарочно мильне представлення польського репортера, якого редакція „Трибюни" день передтим до мене прислала, а який не признався, хто він. Прочитавши брехню, яку про мене написано, я сейчас написала до редакції „Трибюни" листа, жадаючи спростовання, а для більшої певности пішла особисто до редакції, де ще раз вияснила справу. Там перепросили мене за неприємну помилку й другого дня появилося в цій же газеті перепрошення зі сторони редакції, де вона признає, що **вони про мене,** а не **я** сама подала цю вістку.

Цим уважала я справу покінченою, надіючися, що моє імя й довголітня, бездоганна народня праця є настільки знані в Америці, що ніхто злосливої репортерської новинки не може серіозно трактувати, або якусь вагу до неї привязувати. Тому одначе, що коли хто хоче з цього укувати проти мене зброю, а готові може знайтись легковірні, що дадуть тому віру, я залучаю шановній редакції відпис того перепрошення з проханням помістити його у своїй цінній ґазеті.

Остаю з високою пошаною

Олена Кисілевська.

В "Chicago Daily Tribune" з дня 28 вересня 1919 р. в ранньому виданні було поміщене отсе спростовання на новинку з попередного дня:

BEG YOUR PARDON!

Mrs. Olena Kisiiewska was referred to in Friday's Tribune as a leader of Polish women. She explains that she is a senator in the Polish senate but is a Ukrainian woman, elected to represent the Ukrainians who claim their land was forcibly taken from them under Polish rule.

В українській мові це звучить:

ПЕРЕПРАШАЄМО!

Ми назвали паню Олену Кисілевську в „Трибюн", яка вийшла в пятницю, провідницею польського жіноцтва. Вона пояснила нам, що вправді вона є сенаторкою в польськім сенаті, але є Українкою, котра зістала вибрана українськими голосами і заступає Українців, які стоять на становиську, що Польща загарбала їх землю силою.

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕР

(Історична повість із часів боротьби за волю Болгарії).

(З болгарської мови переклав **Михайло Процик**).

(6)

Одного дня кинув плуг і рідне село та пристав до одної з богатьох опришківських ватаг. Богато було їх тоді в Греції і Болгарії. Та він не народився на це, щоби бути звичайним розбишакою на дорогах і в горах. Покинув ватагу та зібрав нову дружину з вибраних молодців, щоби з ними шукати боїв і слави, як і його дядько Хранислав. Боровся проти Ногаєвих орд, а як його розбили, перенісся на візантійські землі. Там служив Андронікови в боях проти азійських Турків, які вже тоді нападали на Тракію задля грабіжі. Тоді то Радоіл прославився сміливістю. Потім обидився чомусь на цісаря, звернувся проти нього та грабив грецькі села [illegible]

Вістка про його воєнні подвиги дійшла також до Болгарії. Імя його переходило з уст до уст, разом із леґендами про його геройства. Одначе бажання слави цього звичайного авантюриста обмежувалося до бажання уходити за славного юнака (героя). Тому для нього були рівнодушні події, які відбувалися в його батьківщині, де ум сильніший і більше честилюбивий найшов би нагоду для здійснення широких змагань, на зразок Івайла.

Перед шістьома місяцями зявився в Тирнові тай відпочивав на здобутих лаврах. Не плакав над долею Болгарії ані над цим, що Смілець був чолобитником татарським. Патріотизму тоді не плекали як почування, так як нині; це був якийсь невиразний інстинкт. Той інстинкт, простий, первісний, проявлявся в ненависти до чужинців, а не в любови до своїх. Одначе самолюбство брало верх над усіми иншими почуваннями. Для Радоіла юнацька слава була всім. Він був більше завадіякою, жагучим боротьби, ніж Болгарином. Таксамо він, як і инші авантюристи в тих часах шукали слави і богатств, навіть у боротьбі проти Болгарії. Тому то позволили йому спокійно жити в Тирнові. А він втішався цим життям після бурлакування, доки не прийде йому до голови знову вернути до нього.

Одною з причин, чому життя здавалося йому таке приємне, була Славка, гарна дочка великого боярина Годислава, високого достойника на царськім дворі.

Покохалися взаїмно.

Славку, заки пізнала його, полонила слава його імени і його юнацьких подвигів. Її буйна душа любила свободу, а боготворила відважних войовників. І вона полюбила Радоіла так щиро, як він її. Перша її стріча була того вечора, як вертали з відпусту Святої Трійці. Розмова їх по щирости була нагальна, наче лискавка.

— Добрий вечір, Славко — почав Радоіл.

— Дай, Боже, добрий вечір, Радоіле, — відповіла схвильована.

— Ти могутня бояриня, а я селянин... а таки відповідаєш мені....

— Коби то всі селяни були такі, як ти — відповіла скоро, а груди її хвилювали від зворушення.

— То ти не горда?

— Чого я мала би бути горда?

Радоіл замовк, не знав, що говорити далі. Йшли разом у вечірному сутінку.

— Чому кажеш мені це? — спитала вона.

— Тому, що потім я хотів би сказати тобі щось більше... — і дріжучи схопив її за руку.

— Говори! — сказала коротко, не вириваючи руки.

— Не будеш гніватися?

— Ні.

— Я люблю тебе, Славко.

— Коли ти мене любиш, то я тебе також люблю.

І так порозумілися.

Радоіл ходив усюди за нею, про неї лише думав. Вона мріяла про нього. Обоє не думали про перешкоди, які походили з високого становища її батька, а котрі стояли на дорозі до їх подружа. Молоді серця в усіх століттях і в усіх народів мають свою льоґіку любови. Для залюблених нема пересудів як нема гірських стін для вірлів. Томуж, що любов, наче дим, не може скритися, небаром їх тайна сталася предметом балачок. На вечерницях укладали пісні, а люди поширювали їх. А як то звичайно буває, найближчі Славчині найпізніше повірили, що балачки не були неправдиві. Годислав розсердився та жалівся перед царем на нахабність опришка. Смілець відповів із усміхом:

— Годиславе, кожда дівчина любила когось, заки полюбила свого чоловіка. Позволь молодим мріяти.

— — — — — — — — — —

Радоіл і Славка вчасно покинули Святий Гай — і кожде з них окремо вернуло додому. Небаром після них і Азатін-бей вернув у місто. Сонце западало за гори. Смілець із почотом виїхав із ліса, переїхав поляною до міста. Одначе задержався на збочі та глядів на столицю. Розмріяний, із захватом поглядав на чудову панораму.

Пир.

Велика їдальна світлиця у тирновській палаті була освічена трома павуками. Палатна служба приготовляла стіл, покритий сніжною скатертю. Ставляли хрустальну та срібну посуду. Срібні чаші для боярів, а для царя золоту — дорогі грецькі вина стояли у фаянсових збанах, довкола стола були крісла з високими різбленими поручами — царський фотель був більший, золочений, викладаний перловою масою, опертий на львиних лабах.

Хоч господарі не були богаті, виставність на царськім дворі була велика. Візантійська культура мало дала доброго, але защепила на дворі свої гріхи, пиху та марнотравність разом із ріжними церемоніями й етикою. Сусідство з Візантією принесло Болгарії лише некористь і зіпсуття. Тирновський двір рабськи наслідував їх з грубшого й невміло.

Грецька цивілізація була йому чужа, таксамо знання адміністрації і військовости. Коли на цісарськім дворі були фільософи й історики, що списували найдрібніші події, на тирновськім дворі, навіть не думали про це. Великі історичні події йшли в забуття, або записували їх мимоходом, припадково, на окладинках церковних книг. Слава і терпіння Болгарії майже не мали літописців. І болгарська історія основується лише на скупих, недбалих, неправдивих, а все односторонних споминах візантійських літописців.

Двірські уряди і титули та державні почести мали грецькі назви: Деспот, севастократ, великий примікюр, протосеваст, протовестіяр, протостратор, аляґатор, епікерній, кефалій, катастрофілак і т. д. Навіть округи мали грецьку назву „гора".

Севастократ, грецький титул, надавали братові або шуринові царя. Найвищий титул після царського був титул деспота, після нього щойно слідував севастократ. Протостратор це був начальний вожд або ґетьман; аляґатор — начальник кінноти; катастрофілак — начальник твердині; великий примікюр — в значінні міністра війни; протовестіяр — дворецький; — протосеваст — найвищий суддя; протокеліот — в значінні шамбеляна; великий логотет — державний канцлер і міністер скарбу; епікерній — підчаший; протоспатар — начальник палатної ґвардії, або відділу війська; кефалій або бан — ґубернатор провінції.

Технотарі — то була назва наємників; ватахи — судово-адміністраційні урядовці.

У наслідуванні візантійських володарів і болгарські царі причіпили собі ріжні титули: правовірний, благородний, християнський, найвищий, прегарний, самовладний, побожний, великий, святий. Грецька невільничість перещепилася знаменито на болгарський двір.

— — — — — — — — — —

Смілець в одній із світлиць вижидав гостей. Великі достойники складали йому глибокий поклін — менші цілували беріг його одягу. Небаром прийшли всі запрошені та за царем увійшли у їдальню. Згідно з тодішним звичаєм, цариці і княжни не брали участи в пирах.

(Дальше буде).

У малім містечку.

— Чому на цьому небезпечному місці нема таблиці з пересторогою?

— Давніше була, але не сталося нічого злого, то ми казали забрати її.

ПРОТОКОЛ З НАРАД ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ У. Н. СОЮЗА,

яке відбулося в днях 15—17 вересня 1929 р.

Присутні: Микола Мурашко, гол. предсідатель; Василь Левчик, гол. касієр; Роман Слободян, гол. фін. секретар, і Іван Каштанюк, гол. рек. секретар.

Головною точкою нарад: смерть пятого члена екзекутиви бл. п. Семена Ядловського, управителя „Свободи" і дорадника У. Н. Союза.

Провіривши наспівші письма від родини, урядові докази смерти і фотографічні знимки судово-лікарської обдукції тіла та похорону, сконстатовано, що бл. п. Семен Ядловський, будучи на тримісячній відпустці для поратовання свого здоровля, помер нагло на недугу серця дня 21 серпня 1929 р. в Мукачеві, на Закарпаттю, відвідуючи свого брата Івана в поворотній дорозі до Америки.

Тлінні останки Покійного, опечатані в металевій трумні, так, щоби в потребі можна їх перевести до Америки або до рідного села, зістали тимчасово поховані в Мукачеві, звідки зістануть перенесені на бажанне жінки і сина до рідного села Смерековця, пов. Горлиці, на Лемківщині.

Через смерть бл. п. Семена Ядловського У. Н. Союз втратив свого найбільшого каменяря і добродія, котрий через 25 літ повної трудів і щирої організаційної праці майже з нічого довів сю інституцію до нинішнього стану могучости, як в маєтку так і в членстві, тай тому зібранне чується до обовязку висказати біль і жаль з приводу такої великої і невіджалуваної втрати для організації, а заразом глибоке співчуття для оставшої вдови Марії і сина Михайла, замешкалих в Елізабет, Н. Дж., і всеї родини Покійного.

Для вшанування неоцінених заслуг Покійного для організації і вічної памяти Його, Екзекутива заряджує загальну збірку жертв від членів і приятелів на степендійний фонд Його імени, з якого матимуть допомогу бідні ученики промислових і робітничих шкіл з Лемківщини, яку покійний пристрасно любив, а заразом другий фонд на справленне відповідного нагробника на могилі Покійного в Смерековці, на Лемківщині.

Присутні члени Екзекутиви У. Н. Союза сейчас від себе зложили по $25 на „Стипендійний фонд ім. Семена Ядловського" і по $1.00 на „Памятник на могилу бл. п. Семена Ядловського", поручаючи отворення двох рубрик збірок з повисшими наголовками на сторінках „Свободи", де будуть проголошувані жертви й імена жертводавців, даючи таким чином можність усім хочби найменшими жертвами причинитися до вшановання й увіковічнення памяти Покійного.

Відтак на денний порядок нарад засідання поставлено слідуючі справи:

1) Справа опорожнення позиції управителя „Свободи".

2) Справа реорганізації молодечого департаменту.

3) Справа отворення дискусії над проектом Сиротинця-Захисту.

4) Инші справи. Внесення й ухвали.

В справі опорожненої позиції управителя „Свободи" згідно зі статутом, може бути остаточно полагоджена повним збором членів Головного Уряду, який збереться на річне засіданне в половині лютого 1930 р., супроти чого Екзекутива поручає Петрови Маційовському, котрий, яко кваліфікований машиніст, друкар і асистент управителя, вже від 25 літ для „Свободи" працює, щоби функцію управителя справував дальше аж до остаточного вирішення річного засідання Гол. Уряду, яким тая позиція буде обсаджена постійно.

В справі реформи молодечого департаменту сконстатовано, що переведена в 1921 р. реформа, якою включено відділи Молодечого Союза під заряд і відвічальність відділів і гол. канцелярії, виказала практичність лише під оглядом збирання вкладок і ведення діловодства обезпечення, однак не дає жадної програми для самої молодіжи і свободи розвитку відповідно до її потреб, так, що в молодіжи показується цілковитий брак ініціятиви й заінтересовання, для яких у даних обставинах нема місця.

Думка, щоби знову потворити осібні відділи молодечого департаменту, а доростаючу молодь не переносити до відділів повнолітних членів, але оставляти її в молодечих відділах для ведення діловодства, показується непрактичною: раз тому, що не всюди знайшлисяб такі одиниці, котрі схотілиби цим ділом займатися в такій мірі, як це роблять тепер відділові урядники, а по друге, що само збиранне вкладок і веденнє діловодства обезпечення дітей не буде становити програми, яка би могла заінтересувати молодіж. Таким чином можна лише зіпсути істнуючий лад, без найменшої ґарантії на збільшенне заінтесовання молодіжи і побудженнє її до більшої організаційної ініціятиви. Вікокремленне молодіжи після повищої думки, о скільки могло би мати якусь незначну вагу для самої молодіжи, о стільки не може бути пожаданим для повнолітних, бо відобрало би сейчас природний, тай з огляду на брак іміграції, одинокий 'наплив „свіжої крови" в організм старіючоїся організації, якої життя-істнованне полягає якраз у тім, що на місце старіючихся і вмираючих членів вступають нові і молоді члени.

В дискусії над проектом бл. п. С. Ядловського і над тим, що в тій справі минувша конвенція висказалась і дала директиву, щоби „щось" для приєднання молодіжи зробити, згодженося на пропозицію І. Каштанюка: лишити систему діловодства обезпечення так, як вона тепер ведеться тай показується практичною, а притім завести для молодіжи при У. Н. Союзі новість, яка би молодь заінтересувала і могла дати як найбільшу програму та можність розвиття власної організаційної ініціятиви.

Після тої думки, незалежно від справ і діловодства самого обезпечення в теперішніх формах і системі, в місцевостях, де живе українська молодіж у достаточнім числі і, віком до самостійного життя організаційного спосібна, повинно творитися під протекторатом і активною допомогою відділів та членів У. Н. Союза осібні відділи молодіжи, зорґанізовані в Український Пласт з централею в головній канцелярії. До таких відділів повинні переходити такі старші діти з молодечого департаменту, котрі фізично і віком до того надаються, як також молодші члени повнолітні, котрі програмою діловодства старих відділів не можуть вдоволитись, і побажають активну участь у „Пласті" взяти.

Орґанізацію Пласту повинно перевестися при допомозі істнуючих віділів і головної канцелярії з тим, що урядники або спеціяльні делеґати, входили би в склад Місцевої Пластової Ради, а головні урядники, чи делеґати, до складу Головної Пластової Ради. Це щодо справ чисто пластової натури. Справа обезпечення в У. Н. Союзі осталасяб незміненою і заґарантованою істнуючими статутами У. Н. Союза, із застереженнем, що членом чи членицею Пласту під протекторатом У. Н. Союза можуть бути лише малолітні і повнолітні члени У. Н. Союза.

Поручається гол. рек. секретареви вироблення проекту статутів, упорядковуючих дійствованне цеї нової орґанізації, і всю потрібну літературу в обох мовах для помочі у переведенню акції зорґанізовання Українського Пласту при Українськім Народнім Союзі.

Рівночасно з проголошенням цеї постанови постановляється видати офіційний поклик до відділів і всього загалу членів У. Н. Союза із зазивом до негайного приступлення формовання в такий спосіб нових кадр для орґанізації.

В справі Сиротинця-Захисту відбулася довша дискусія. Передискутовано всі досі висказані проекти в тій справі, а передовсім того, що в тій справі було сказано на минувшій конвенції, і рішено отворити прилюдну дискусію в справі Сиротинця-Захисту почнинаючи голосами головних урядників.

Щоби не повторяти однакових думок і плянів, тай говорити до річи і висказувати тільки думки авторитетні, Екзекутива постановляє поміщувати в „Свободі" тільки такі голоси (за винятком голосів головних урядників), котрі були передискутовані на відділових мітінґах і зістали одобрені більшістю голосів, чого доказом мусять бути підписи відділового уряду й урядова печать. Голосів, які нічого нового не скажуть, тільки будуть повторяти те, що вже було попередно сказане, не будеться друкувати.

Притім Екзекутива У. Н. Союза ще раз констатує, що всякі проекти, основані на творенню Сиротинця-Захисту готовими фондами У. Н. Союза, або при обняттю теперішних вкладок до ріжних инших фондів, будуть невмісні, бо ті фонди мають вже своє призначенне і їх ніякі проекти ні ухвали змінити не в силі, і дальших вкладок до тих фондів зменшити не дасться. Дискусія мусить бути звернена до того: якого Сиротинця-Захисту при У. Н. Союзі нам потрібно; яких потрібно фондів на його створенне і вдержанне; як роздобути на це окремі фонди, що мають бути спеціяльно на ту ціль зложені. Дискусія буде тревати коротко, так, щоби з неї вже на річне засіданне Головного Уряду можна було зладити матеріял для сформовання плянів. За найліпший плян буде призначена нагорода.

З огляду на те, що діяльність бувшого Комітету Сиротинця-Захисту скінчилася зі звітом на минувшій конвенції, а новий комітет не може бути скорше як на річнім засіданню вибраний (коли він покажеться дальше потрібний), Екзекутива порішила, що діловодство в справі Сиротинця-Захисту мається продовжати силами головної канцелярії.

Відтак гол. предсідатель д. М. Мурашко поставив на денний порядок справу особистого відвідування відділів головними урядниками, а передівсім членами Екзекутиви, твердячи, що особистий контакт з членами й урядниками по відділах має велику вагу і значінне та, на його думку, є вельми пожаданий і користний для орґанізації. Такого переконання набрав д. Мурашко з досвіду з трох досі відбутих ним поїздок, яких звіти були вже проголошені в „Свободі", і радить такий контакт дальше підтримувати, не оглядаючися на невмісну критику злобних або нерозуміючих справи одиниць. З дальшої дискусії показалось одначе, що це є майже неможливе для тих членів Екзекутиви, котрі мусять кождого дня сповняти свої обовязки в гол. канцелярії, виїздити частіше, а передівсім дальше, як за один день, то є в свято або неділю, можна зробити, включно з часом витраченим на дорогу. Така їх діяльність мусить ограничатися лише на найближчу околицю.

З одержаних письм гол. предсідатель підносить справу відділу 55-го, де зайшла ворожнеча між непризнаним конвенцією делеґатом і тим членом, що вносив протест проти його вибору. Протестуючий помимо признання йому ґрації Екзекутивою, а відтак верифікаційною комісією і самою конвенцією, зістав покараний і виключений. Гол. канцелярія через довший час старалася спорячі сторони „вразумляти", пропонуючи відпущенне з переступним листом члена, котрий вносив протест. Інтересований пропозицію приймив і по переступний лист зголосився, одначе відділ, зглядно противна сторона, намагається конче його карати і розпорядженне виконати відмовляється. Супроти того формально рішено, що вразі невиконання розпорядження до кінця сього місяця, всім членам того відділу гол. канцелярія видасть переступні листи до инших відділів, а відділ 55 проголосить як розвязаний.

До справ просьб і скарг зачисляється письмо бувшого помічника головної канцелярії, в якім він домагається приняти його наново до роботи в гол. канцелярії. Просьбу ту відкинено по причині, що він зістав віддалений ізза цілковитої нездібности до тоїж праці і ніякі просьби чи грозьби того факту змінити не можуть. Зміна в персоналі канцелярійнім з приводу його віддалення показалася такою практичною і корисною, що і в будучности, так без огляду, які люде будуть головними секретарями, про поворот старих обставин і мови бути не може.

Дальше формально ухвалено з фонду запомогового ряд запомог членам, які гол. фін. секретар проголосить у своїм звіті осібно.

При кінці засідання ще раз звернено увагу на трудноці при виплатах посмертних запомог з приводу неточних записів, зроблених членами в аплікаціях вступних. Члени а й відділові урядники, дуже часто легковажать справу записів посмертних виплат, записують замалі суми на кошти похоронні, не зміняють записів, коли входять в стан подружа, записують посмертне своїм ґаздиням, називаючи їх кревними, хоч мають родину в старім краю, а по смерти показується, що гол. канцелярія таких записів не всилі виконати. Відділові урядники замісць допильнувати, щоби записи посмертних виплат всіх членів були зроблені так, як цього статут вимагає, заводять відтак невмісні торги з гол. канцелярією. Супроти того цею дорогою ще раз напоминається відділові уряди щоби записи посмертних виплат своїх членів провірили й евентуально справили.

В кінци гол. предсідатель звернув увагу, щоби справу 35-тої ювилейної кампанії, для якої забракло часу на минувшій конвенції, приготовити і предложити річному засіданню до вирішення, то є ухвалення відповідних нагород для тих, що в тій кампанії відзначилися.

Для рекорду подається до протоколу, що в часі цього три-дневого засідання гол. предсідатель д. М. Мурашко провірив банкові депозити майна У. Н. Союза, відвідав банк, де заховуються цінні папери як бонди і морґечі і їх точно провірив.

Іван Каштанюк, гол. рек. секр.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Тим дописувателям, що забрали голос з приводу статей о. д-ра Копачука, подаємо, що їх дописів містити не будемо, але всіх їх задержимо й у потребі використаємо. В статях о. Копачука нема нічого такого, що не було би вже вияснено на сторінках нашого органу. Дописи звертаються знову проти особи о. Копачука, а таке трактовання справи не доводить до ціли. Вправді о. Копачук атакував раз-у-раз редакторів „Свободи", але з того ще не виходить, щоби ми завалювали наш орган обороною наших редакторів. Тим більше, коли тим редакторам нема з чого виправдуватися. Конвенція У. Н. Союза заявилася саме за тим, що вишуть редактори „Свободи", а проти цього, що пише о. Копачук. Це для нас вистарчаюче.

П. П. і В. Г. з Симкое, Онтаріо, Канада. — Ухвалою Головного Уряду У. Н. Союза заборонено видавати адреси секретарів. Знову орган наш не може містити оголошень про вигравку, бо це законом не дозволене.

Мистець.

Маляр показує товаришеві свій останній малюнок і каже, гордо:

— Я ніколи вже не намалюю щось кращого!

— Не мусиш зараз бути такий великий песиміст, — відповідає товариш.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що надзвичайний мітінг відбудеться в годині 7.30 вечером, в пятницю, 11. жовтня, в гали під ч. 72 Morris St. Всі члени повинні обовязково явитися, бо є важні справи до полагодження. — В. Пасічняк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Т-во „Буковина", від. 14, повідомляє всіх своїх членів, щоб прибули на збори в суботу, 12-го жовтня, в год. 8-ій вечером, в Роб. Домі, 15 Е. 3-та ул. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи для всіх членів. Також всі нові члени і ті, що мають переступні листи, повинні прибути на сі збори. — М. Т. Падамарук, фін. секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, дає до відома всім своїх членам, що три-квартальний мітінг відбудеться 13. жовтня, в 1-ій годині пополудни. Проситься членів прибути на означений час і вислухати справоздання контрольорів. Буде вибір комітету до заряду балю 19-го жовтня. Довгуючих членів взиваеться вирівнати свої залеглости, щоб не наражувались на суспенду. Родичів, котрі мають дітей ще не вписаних в У. Н. Союзі, взиваеться вписати їх сего місяця. Нових членів будеться принимати без оплати вступного, тож користайте з нагоди і приводіть своїх знакомих та вписуйте їх в члени. Не явившийся на сих зборах член буде караний після ухвали. — І. Шигера, предс.; Д. Федина, кас.; Мик. Вербицький, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, відділ 65, повідомляє, що чвертьрічний мітінг відбудеться в год. 1-ій пополудни, в неділю, 13. жовтня, в гали шкільній коло церкви. Буде справоздання котролі і инші важні справи. Не явившийся член підлягає карі — Яків Красновський, предс.; Василь Левчик, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 12. жовтня, точно в годині 7-ій вечером, в Народнім Домі, 72 Моріс ул. Проситься членів явитись в означенім часі. Довгуючих проситься вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. жовтня, в годині 1-ій пополудни, в льокали шкільнім при Вест 3-тій улиці. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся на мітінг член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Стецик, секр.; 3138 West 2nd Street.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється, що місячний мітінг Тов. Князя Данила відбудеться в неділю, 13. жовтня, в год. 2-ій пополудни, в Народнім Домі, 3322 N. Lawrence St. Проситься, щоби всі члени явились на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. М. Долинний, предс.; В. Хомин, кас.; Г. Черевка, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 12 жовтня, в год. 8-мій вечером, під ч. 179 Корт ул. Кождого члена обовязком є бути присутним на сих зборах. — Р. Якимів, предс.; П. Псуй, кас.; С. Шіпка, секр.

..ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. Єдність, від. 163, що мітінг відбудеться в неділю, 13. жовтня, в годині 1-ій пополудни, в домі У. А. Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих, щоби прийшли на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження. Також напоминається довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Михайло Паранич, секр.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. Тов. ім. І. Франка, від. 93, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 13. жовтня, точно в годині 1.30 пополудни. Не явившийся член на мітінг заплатить кару згідно з приписами статута Товариства. — Павло Моторний, предс.

ВІДОЗВА

до жуховських односельчан з Галичини.

Як відомо, в нашому рідному селі, в Жухові, наші брати-односельчане будують народній дім і читальню „Просвіти", щоби цим способом боротися проти спольщення нашого села. Дім уже має викінчені стіни й накритий дахом. Та ще нема ні дверей, ні вікон, крім того треба примурувати цілу концертову галю. Для цього треба 3,000 штук цегли, 12 вікон і 8 дверей.

Наші краяне вже витратилися так, що не можуть власними силами закінчити величаву й так гарно розпочату будову, а тому знову звертаються до нас за допомогою.

Наш комітет у Філаделфії для допомоги цій будові вже зібрав і вислав до краю поважну суму грошей, 5,045 дол., та цего не вистарчає й ми мусимо знову прийти з помічю рідному селові. Тому комітет звертається до всіх своїх односельчан в Америці й Канаді зі закликом о допомогу рідному селові на викінчення української національної твердині — народнього дому.

Комітет у Філаделфії: **Василь Ухнят, голова;** Максим Шегда, писар; **Іван Шегда,** касіер; **Микола Курка і Панько Пільчак,** контрольори.

Адреса:
John Shegda,
704 Fairmount Ave.,
Philadelphia, Pa.

Причина.

— Ганю, чому попередня пані відправила тебе так несподівано?

— Бо пан сказав до мене „мишко", а пані страшно боїться миші.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, О.

З забави на політичних вязнів.

Дня 29 вересня відбулася забава в громадянина Н. Хмарика. По забаві чесні гості зложили на політичних вязнів $10. Жертвували по $1.00: Г. Лозінський, В. Корда, Н. Задаревський, В. Твердохліб, Н. Хмарик, Ю. Бойчук, М. Вербінський, В. Раковський, М. Когут; по 50 цнт.: Стефаник, С. Гранковський.

Збіркою занявся М. Когут. Гроші вислано до краю через Обєднання.

Гнат Лозінський.

АКРОН, ОГАЙО.

Жертва на інвалідів.

Парохіяльний секретар парохії Сошествія Святого Духа переслав через Обєднання 13 долярів до Краю. Ці гроші зібрані підчас панахиди в церкві й призначені на інвалідів.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На читальню в селі Корманичі.

Ми нижче підписані подаємо список жертводавців, що зложили свої жертви на Читальню Просвіти в селі Корманичі в Галичині. По 5 долярів зложили: П. Кознарський, Ів. Рихіль і М. Салабай; Анна Лехіцька пожертвувала 3 доляри; по 2 доляри: М. Цимбала, Анна Карабин і Марія Лехіцька; по 1 дол.: Юстина Назаревич, Катерина Назаревич, Юстина Рихіль, Ст. Слободян, О. Гучко, М. Гіба, З. Феснак, П. Феснак, М. Феснак, М. Кознарський і М. Костик.

Разом 66 долярів.

Збіркою занялись: Петро Костик, Микола Салаба й, П. Кознарський.

Добре відповіла.

Бен Джансон, англійський поет, не вмів обходитися в товаристві, як ялося і він це й сам признавав. Усетаки часто запрошували його, — бо був славний. Раз у лейді Віндермір відсунув тарілку та сказав:

— Правду сказати, оця страва добре надавалася би для безроги.

— То може вам дати подвійну порцію? — відтяла лейді Віндермір.

Причина.

— Чому Бабій все говорить сам до себе, відколи він оженився?

— Його жінка не дає йому прийти з нею до слова.

DO YOU KNOW WHY - - - A Copper Has A Hard Job ? INTERNATIONAL CARTOON CO., N. Y. 431 Drawn for this paper By Fisher

